

WPROWADZENIE

Niniejszy zeszyt *Prac i Studiów Geograficznych* został przygotowany z myślą o uhonorowaniu pani profesor Mirosławy Czerny, która w 2021 roku obchodzi 70 rocznicę urodzin i 50 rocznicę związków z geografią warszawską. W roku akademickim 1971/1972 Jubilatka przeniosła się z Uniwersytetu Łódzkiego na II rok studiów w Instytucie Geografii Uniwersytetu Warszawskiego, a rok później wybrała specjalizację geografia regionalna i temat pracy magisterskiej *Geograficzne podstawy rozwoju społeczno-gospodarczego Patagonii Argentynskiej*, zrealizowanej pod kierunkiem dr. Andrzeja Dembicza. W 1974 r. uzyskała tytuł magistra geografii w zakresie geografii regionalnej i 1 października 1974 roku została zatrudniona w Zakładzie Geografii Regionalnej i Politycznej Świata w Pracowni Ameryki Łacińskiej. Jej pierwsza publikacja pt. *Współczesne kierunki rozwoju rolnictwa w Patagonii Argentynskiej*, opracowana na podstawie pracy magisterskiej, ukazała się w serii *Prace i Studia Instytutu Geograficznego Uniwersytetu Warszawskiego* (1976, tom 20: Geografia ekonomiczna z. 3, Problemy geografii regionalnej (1): 153-161).

W trakcie pracy na Uniwersytecie Warszawskim Mirosława Czerny uzyskała kolejne stopnie i tytuły naukowe: w 1978 roku stopień doktora na podstawie pracy pt. *Przestrzenna organizacja rozwoju społeczno-gospodarczego Meksyku w latach 1940-1970*, napisanej pod kierunkiem prof. Antoniego Kuklińskiego, w 1995 roku – doktora habilitowanego, a w 2007 roku otrzymała tytuł profesora nauk o Ziemi w zakresie geografii. W tym czasie pełniła funkcje kierownicze:

Wicedyrektora Instytutu Krajów Rozwijających się i kierownika Podyplomowych Studiów Wiedzy o Krajach Rozwijających się

Kierownika Zakładu Badań nad Procesami Globalizacji 2006-2013

Kierownika Zakładu Geografii Rozwoju i Planowania Przestrzennego 2013-2016

Dyrektora Instytutu Studiów Regionalnych i Globalnych 2006-2016

Kierownika Katedry Geografii Miast i Planowania Przestrzennego 2016-2020.

W latach 1996-2002 była członkiem Rady Naukowej Centrum Studiów Latinoamerykańskich UW (CESLA UW). W latach 2016-2020 brała udział w pracach senackiej komisji statutowej, a w styczniu 2021 roku została powołana na stanowisko dyrektora Szkoły Doktorskiej Nauk Społecznych Uniwersytetu Warszawskiego na kadencję 2020-2024.

Od początku Jej pracy naukowej na Wydziale Geografii i Studiów Regionalnych Uniwersytetu Warszawskiego, bardzo ważną rolę odgrywały badania terenowe i współpraca międzynarodowa, których efektem były liczne interesujące publikacje odzwierciedlające zainteresowania badawcze Jubilatki. W 1976 roku spędziła kilka miesięcy na Kubie jako stypendystka rządu kubańskiego, gdzie pracowała na Wydziale Geografii Uniwersytetu Hawańskiego oraz w Instytucie Geografii Kubańskiej Akademii Nauk. W 1979 roku wyjechała na stypendium do Kolumbii, do Instytutu Geograficznego Agustín Codazzi w Bogocie, gdzie uczestniczyła w projekcie dotyczącym struktury funkcjonalnej małych i średnich miast, którego integralną częścią były studia terenowe. W latach 80. brała udział w badaniach terenowych realizowanych w ramach współpracy z Autonomicznym Uniwersytetem Stanu Meksyk (UAEM): w północno-zachodniej części stanu Meksyk (1981) oraz w regionie Las Huastecas (1985). W 1986 r., wraz z Jerzym Makowskim, prowadziła zajęcia na tej uczelni oraz uczestniczyła w realizacji wspólnego programu badawczego pt. „Funkcjonowanie społeczności lokalnych w wielkim mieście”, obejmującego studia terenowe w dzielnicach marginalnych Toluki i Miasta Meksyk, w których ramach studenci ekologii zbierali materiały do prac magisterskich. Wy-

niki tych badań zostały przedstawione, między innymi, w tomie 6 serii *Actas Latinoamericanas de Varsovia* (1988) przygotowanym pod redakcją Jubilatki.

Od kwietnia 1991 r. do października 1992 r. w ramach stypendium Humboldta Mirosława Czerny odbyła staże naukowe w Instytucie Geografii Uniwersytetu w Tybindze i w Szkole Geografii Uniwersytetu w Oxfordzie.

W kolejnych latach jej zainteresowania naukowe obejmowały różne aspekty studiów miejskich, takie jak modele rozwoju przestrzennego oraz modele struktury funkcjonalno-przestrzennej wielkich metropolii, funkcjonowanie społeczności lokalnych w wielkich miastach, a także zmiany przestrzeni miejskiej – *urban sprawl*, fragmentacja, prywatyzacja. Syntezę wyników wieloletnich badań prowadzonych w miastach latynoamerykańskich przedstawiła w opublikowanej przez Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego książce *Stare i nowe w przestrzeni miast Ameryki Łacińskiej. Aktorzy i kontestatorzy zmian* (2014). Badania na temat miast prowadziła również w odniesieniu do Polski, uczestnicząc w V Ramowym Programie Unii Europejskiej „Miasta przyszłości i dziedzictwo kulturowe” URBS PANDENS (*Urban Sprawl. European Patterns, Environmental Degradation and Sustainability*), realizowanym na Wydziale Geografii i Studiów Regionalnych UW w latach 2002–2005 i koordynowanym przez prof. Małgorzatę Gutry-Korycką, a także w projekcie „Przejawy zjawiska miasta rozproszonego w zróżnicowanych kontekstach kulturowych. Badania porównawcze przypadków z Hiszpanii, Europy Wschodniej i Stanów Zjednoczonych” (*Manifestaciones del fenómeno de la ciudad difusa en contextos culturales diferenciados. Estudio comparativo de casos en España, Europa Oriental y Estados Unidos*), realizowanym we współpracy z geografami z hiszpańskiego Uniwersytetu Castilla-La Mancha i Green Bay University z Wisconsin w latach 2007–2010 (por. Cebrián Abellán, Panadero Moya (coords), 2013).

W latach 90. XX wieku w centrum zainteresowań naukowych Mirosławy Czerny znalazły się zagadnienia zmian w strukturze przemysłu i rozwoju regionalnego. Tej problematyce poświęciła swoją rozprawę habilitacyjną *Restrukturyzacja przemysłu i rozwój regionalny Meksyku* (1994, CESLA UW, Warszawa).

W badaniach naukowych prowadzonych w następnych latach kontynuowała problematykę studiów miejskich i rozwoju regionalnego, ale równocześnie starała się podejmować tematy nawiązujące do współcześnie zachodzących procesów społeczno- gospodarczych związanych z globalizacją, znaczeniem dziedzictwa kulturowego w rozwoju oraz rozwojem zrównoważonym. Zainteresowały ją także coraz częściej podejmowane przez geografów zagadnienia wrażliwości i zabezpieczenia egzystencji (ang. *livelihood*). Zróżnicowanie jej przedsięwzięć badawczych dobrze ilustruje zamieszczony w tym zeszycie spis publikacji obejmujący ponad 200 pozycji.

W karierze zawodowej profesor Mirosławy Czerny na szczególne podkreślenie zasługuje zaangażowanie w kontakty międzynarodowe z ośrodkami akademickimi w wielu krajach Ameryki Łacińskiej i Europy, podejmowanie wspólnych projektów badawczych oraz inicjatyw dydaktycznych. W XXI wieku Mirosława Czerny odwiedziła kilkadziesiąt ośrodków geograficznych i instytucji, między innymi w takich krajach, jak Meksyk (Universidad Autónoma del Estado de México, Universidad Nacional Autónoma de México, Universidad Autónoma Metropolitana, campus Xochimilco i Iztapalapa, Universidad Autónoma de Puebla, Colegio de Tlaxcala, Universidad de San Luis Potosí), Peru (Pontificia Universidad Católica del Perú, Universidad Nacional de San Agustín w Arequipie), Ekwador (Pontificia Universidad Católica de Quito, Universidad de Cuenca, Parque Nacional Galápagos), Kolumbia (Universidad del Valle w Cali, Universidad de Rosario w Bogocie, Universidad de Manizales), Argentyna (Universidad Nacional General Sarmiento w Buenos Aires) oraz Kostaryka, Nikaragua i Panama.

Spośród podejmowanych w ostatnich latach tematów badawczych warto wymienić kilka realizowanych przez międzynarodowe zespoły złożone zarówno z pracowników naukowych, jak i studentów, i obejmujących studia terenowe:

Różnorodność dziedzictwa materialnego i duchowego miast i jego rola w procesach rozwojowych – studium porównawcze – realizowany od 2002 r. we współpracy z Centro de Investigación en

Geografía Aplicada de la Pontificia Universidad Católica del Perú (por. Czerny M., Córdova Aguilar H., 2004)

Zabezpieczenie egzystencji w Andach Północnego Peru – realizowany od 2009 r. we współpracy z Centro de Investigación en Geografía Aplicada de la Pontificia Universidad Católica del Perú (por. Czerny M., Córdova Aguilar H., 2014, 2009)

Problemy rozwoju zrównoważonego w regionach peryferyjnych – realizowany od 2014 we współpracy z Universidad de Manizales w ramach prowadzonego na tej uczelni studium doktoranckiego (por. Czerny M., Czerny A., 2015)

Kształtowanie przestrzeni miejskiej w kontekście oddziaływania procesów globalnych – realizowany od 2003 r. we współpracy z Instituto Conurbano de la Universidad Nacional del General Sarmiento de Buenos Aires (por. Czerny M., Lombardo J (eds.), 2007)

program koordynowany przez Katarzynę Dembic (od 2018 r.) – *Discourses and development dilemmas of Central American local communities*, finansowany przez NCN w ramach OPUS – 15 konkurs.

Wyrazem aktywności międzynarodowej profesor Mirosławy Czerny jest jej uczestnictwo w konferencjach, sympozjach i kongresach. Na podkreślenie zasługuje przede wszystkim systematyczny udział w Międzynarodowych Kongresach Amerykanistycznych (ICA) od 1985 r. i w kongresach latynoamerykanistycznych organizowanych przez CEISAL (Europejską Radę Studiów Społecznych nad Ameryką Łacińską) od 1996 r. oraz organizacja w ich ramach sympozjów kongresowych (wykaz tych przedsięwzięć naukowych został zamieszczony w tomie *Prac i Studiów Geograficznych pt. 50 lat badań latynoamerykanistycznych na Wydziale Geografii i Studiów Regionalnych Uniwersytetu Warszawskiego* (2015, t. 59, s. 17–18).

Wśród inicjatyw podejmowanych w ramach współpracy z innymi ośrodkami akademickimi na szczególną uwagę zasługują wspólne publikacje, których celem jest przedstawienie realizowanej w nich problematyki badawczej. Do udziału w tych opracowaniach zapraszani są często młodzi pracownicy i doktoranci, dla których jest to pierwsza lub jedna z pierwszych okazji zaprezentowania wyników swoich badań w środowisku międzynarodowym. Wydawanie tego typu prac stało się od 2003 roku najważniejszą formą współpracy naukowej z dwoma wydziałami Autonomicznego Uniwersytetu Stanu Meksyk: Wydziałem Geografii i Wydziałem Planowania Miejskiego i Regionalnego. Ukazało się kilkanaście tomów, w większości współredagowanych przez Mirosławę Czerny, które zawierają teksty ponad 100 autorów (pełny wykaz wspólnych publikacji zamieszczony został w spisie publikacji profesor Czerny w niniejszym zeszycie, natomiast spisy treści tomów dotyczących współpracy z dwoma wydziałami i UAEM zostały opublikowane w wydawnictwie przedstawiającym rezultaty XX sympozjum polsko-meksykańskiego organizowanego w 2016 r. w Warszawie).

W działalności zawodowej pani profesor Czerny warto podkreślić jej zaangażowanie w dydaktykę, zarówno w prowadzenie zajęć ze studentami geografii i gospodarki przestrzennej, słuchaczami Podyplomowego Studium Wiedzy o Krajach Rozwijających się, Podyplomowych Studiów Global Development oraz Podyplomowego Studium dla Nauczycieli Geografii, a także w innych jednostkach UW (Wydział Zarządzania, CESLA), jak i w prowadzenie seminariów magisterskich dla studentów gospodarki przestrzennej – na specjalizacji gospodarka przestrzenna w dobie globalizacji (w latach 2006–2015), a następnie na specjalizacji urbanistyka i regionalistyka (w latach 2016–2018), opiekę nad pracami magisterskimi studentów naszego wydziału i studentów CESLA UW.

Najważniejsze dokonania dydaktyczne pani profesor Czerny dotyczą organizacji kierunku gospodarka przestrzenna naszym wydziale i koordynacji przygotowywania programu zajęć. Naszym zdaniem, zasługują one na przedstawienie w odrębnym tekście poświęconym kierunkowi gospodarka przestrzenna na WGSR UW, zwłaszcza, że w 2023 roku minie 20 lat od uruchomienia tego kierunku.

Działalność dydaktyczną Mirosława Czerny prowadziła również za granicą, na uniwersytetach latynoamerykańskich (Meksyk, Kolumbia) i europejskich.

W latach 1996–2001 była z ramienia wydziału kierownikiem programu Integracji Studiów Europejskich „Jean Monnet Project for Poland”. Od 2000 r. aktywnie uczestniczyła w realizowanej przez wydział

wymianie pracowników akademickich w ramach programu ERASMUS – na podkreślenie zasługują zwłaszcza jej inicjatywy dotyczące rozszerzenia kontaktów z ośrodkami akademickimi w Hiszpanii (nawiązanie współpracy z Universidad de Sevilla, Universidad de Valladolid, Universidad de León, Universidad de la Laguna) i Portugalii (Universidad de Coimbra). Od roku 2015 prof. Mirosława Czerny czynnie uczestniczy, najpierw w przygotowaniu programu, potem w realizacji interdyscyplinarnych studiów doktoranckich „Rozwój zrównoważony” realizowanych na Uniwersytecie Manizalez, w Kolumbii.

Profesor Mirosława Czerny interesowała się także dydaktyką geografii szkolnej. Była autorką i recenzentką podręczników, współpracowała z wydawnictwem Nowa Era. Była koordynatorką prac zespołu przygotowującego podstawę programową geografii, a także współautorką Podstaw Programowych Geografii w 2009 r. (2009, MEN, Edukacja przyrodnicza, tom 5).

Pani profesor Czerny otrzymała doktoraty honorowe uczelni latynoamerykańskich: w 2007 r. na Universidad Nacional San Agustín w Arequipie (Peru), w 2019 r. na Universidad de Manizales (Kolumbia). Otrzymała też Medal Komisji Edukacji Narodowej oraz Medal Jerzego Kondrackiego za zasługi dla Wydziału Geografii i Studiów Regionalnych UW.

W niniejszym zeszycie zamieszczone są dwa rodzaje tekstów. Pierwszym z nich są artykuły naukowe. Z prośbą o ich przygotowanie zwróciliśmy się do doktorantów pani profesor Czerny oraz osób z nią współpracujących w różnych okresach jej działalności.

Problematyka prezentowanych w niniejszym tomie tekstów naukowych pokrywa się z zainteresowaniami badawczymi profesor Mirosławy Czerny. Ich przeważająca część mieści się w zakresie szeroko rozumianych studiów miejskich. Teksty zamieszczone w pierwszej części tomu przedstawiają badania nad procesami zachodzącymi we współczesnych miastach w różnych regionach świata i refleksje nad koncepcjami teoretycznymi pozwalającymi na interpretacje ich wyników.

Maria Elena Botero Ospina, pracująca na Uniwersytecie Rosario w Bogocie, która napisała pod kierunkiem prof. Czerny swoją rozprawę doktorską i uzyskała tytuł doktora nauk o ziemi na WGSR UW, przedstawia interesujące studium porównawcze dwóch bogotańskich dzielnic „nieformalnych”. Ich odmienny rodowód przekłada się na zasadnicze różnice dotyczące społecznego i terytorialnego wymiaru życia mieszkańców. Mieszkańcy dzielnicy o trzydziestoletniej historii, spontanicznie zasiedlający niegdyś tereny podmiejskie stworzyli społeczność o wyrazistej tożsamości, dbającą o wspólną przestrzeń i infrastrukturę publiczną. Młodsza, istniejąca od trzynastu lat dzielnica, która wyrosła na nielegalnym handlu gruntami, do których sprzedający nie mieli żadnych praw, podlega niemal wyłącznie prawom rynku. Obydwie podlegają jednolitym przepisom i tej samej polityce miejskiej znajdującej odzwierciedlenie w koncepcji miasta dualnego.

Ewelina Biczynska, doktorantka Jubilatki przygotowująca obecnie rozprawę na WGSR, prezentuje wyniki badań prowadzonych w innym kolumbijskim mieście, Medellín. Przedmiotem jej zainteresowania są tradycyjne dzielnice zamieszkiwane przez ludność o niskich dochodach i nowe osiedla wznoszone w mieście na jej potrzeby. Autorka analizuje charakter i znaczenie kapitału społecznego budowanego przez mieszkańców oraz jego wpływ na poczucie bezpieczeństwa i jakość życia w zamieszkiwanym miejscu. Przygląda się też cechom zamieszkiwanej przestrzeni wskazując na to, w jakim stopniu sprzyja ona budowaniu kapitału społecznego.

Ada Górna, wypromowana w listopadzie 2021 roku doktorantka Jubilatki, poświęciła swój tekst innemu aspektowi życia w mieście: rolnictwu miejskiemu. W oparciu o badania przeprowadzone w czterech wybranych miastach w różnych regionach świata – Hawanie, Kigali, Bissau i Singapurze – Autorka pokazuje, że choć skrócony łańcuch dostawy żywności jest uważany za typową cechę rolnictwa miejskiego, płynące z niego korzyści zależą od lokalnych uwarunkowań gospodarczych, społecznych i przestrzennych, a także organizacji i struktury samego łańcucha dostaw oraz dystansu między poszczególnymi aktorami i ich roli.

Robert Łuczak, który także przygotował swoją rozprawę doktorską pod kierunkiem Jubilatki, podjął ważki i niezwykle aktualny temat wpływu pandemii COVID-19 na życie w miastach, a zwłaszcza na takie jego aspekty jak morfologia miasta i użytkowanie gruntów miejskich, mobilność mieszkańców oraz życie gospodarcze, w tym funkcjonowanie usług. Tekst wpisuje się w toczącą się dyskusję

nad możliwymi scenariuszami przemian miast. Obecne zagrożenia mogą prowadzić do przyspieszenia procesów segregacji i izolacji przestrzennej, ale mogą też być szansą na poszukiwanie zupełnie nowych rozwiązań, nawiązujących do idei miasta sformułowanej przez Lewisa Mumforda: „miasto jest miejscem maksymalnej koncentracji tego, co stanowi o mocy i kulturze danej społeczności. [...] W nim ludzkie doświadczenia przeobrażone zostają w znaki i symbole, we wzory postępowania i modele ładu” (Mumford, *Miasto, Polis* 1996, nr 6, s. 5–7).

Długoletni współpracownik jednostek, w których pracowała i którymi kierowała Jubilatka, Ryszard Różga Luter, prowadzący swe badania w Meksyku, omawia koncepcję miasta inteligentnego (*Smart City*), pokazując, jak kształtowały się odmienne sposoby rozumienia tego pojęcia i zastanawiając się nad jego przydatnością w krajach wschodzących. Odmienne podejścia przypisuje do trzech modeli inteligentnego miasta, analizując je w kontekście problemów współczesnych miast oraz poziomu rozwoju krajów, w których funkcjonują. Prowadzi to do wyboru jednego z nich jako najbardziej odpowiadającego potrzebom grupy krajów, do której należy Meksyk. Autor postuluje zwrócenie większej uwagi na analizę strategii wdrażania koncepcji inteligentnego miasta, które powinny uwzględniać poziom dojrzałości charakteryzujący miasta lub obszary, gdzie idea ta ma być realizowana, a także społeczno-polityczne strategie jej wdrażania, odwołując się do dwóch podstawowych wzorców: odgórnego oraz oddolnego. Sugeruje też konieczność uważniejszego rozpatrywania argumentów przemawiających za i przeciw traktowaniu koncepcji *Smart City* jako nowego paradygmatu rozwoju miast.

Druga część bloku tekstów naukowych poświęconych Jubilatce obejmuje artykuły dotyczące szeroko rozumianej problematyki rozwoju regionalnego i lokalnego. I tak, Wioletta Kałamucka z UMCS, ośrodka, z którym prof. Mirosława Czerny współpracuje, pisze o swoich badaniach nad jakością życia mieszkańców obszarów peryferyjnych w Polsce wschodniej, wykorzystując przypadki konkretnych społeczności wiejskich z województwa lubelskiego. Tekst poświęcony jest przydatności powstałej w latach 90. koncepcji zabezpieczenia egzystencji, którą na grunt polskiej geografii przeniosła Mirosława Czerny. Zdaniem Autorki, elastyczność oraz kompleksowy charakter prezentowanego podejścia umożliwiają wnikliwe poznanie sposobów zaspokajania potrzeb ludzi, gospodarstw domowych i społeczności lokalnych, w odniesieniu do których brak jednoznacznych danych i wskaźników ilościowych pozwalających na ocenę jakości życia. Koncepcja ułatwia projektowanie, realizację i porządkowanie pogłębionych analiz jakościowych. Może być także wykorzystywana jako podstawa konstruowania programów praktycznych działań na rzecz poprawy jakości życia.

Małgorzata Durydiwka i Magdalena Maciejewska z Wydziału Geografii i Studiów Regionalnych UW także zajmują się turystyką. Tematem ich tekstu są zmiany zachodzące pod wpływem turystyki w przestrzeni jednej z polskich miejscowości nadmorskich – Juraty. W odróżnieniu od innych nadmorskich ośrodków, które były niegdyś wioskami rybackimi, Jurata została zaplanowana i zbudowana od podstaw jako przyszły, elitarny kurort nadmorski. W tekście przedstawiono zarówno czynniki rozwoju turystyki w Juracie i etapy jej rozwoju, jak również określono cechy współczesnej przestrzeni turystycznej miejscowości oraz poziom rozwoju funkcji turystycznej z uwzględnieniem pomiaru infrastruktury turystycznej.

Dr hab. Katarzyna Dembicz, prof. ucz., pracująca w Instytucie Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich, kolejna doktorantka wypromowana przez Jubilatkę, wraz z Xinią Carrillo, z Narodowego Uniwersytetu w Kostaryce piszą o kostarykańskiej prowincji Guanacaste leżącej w północno-zachodniej części kraju. Peryferyjny i należący do najbiedniejszych region kraju od 30 lat jest atrakcyjnym miejscem dla inwestorów działających w sektorze turystyki. Autorki przedstawiają gospodarkę regionu, analizują zagrożenia, jakie niesie uzależnienie Guanacaste od turystyki rozważając zasadność promowania turystyki jako ścieżki rozwoju tego regionu.

W skład tomu wchodzi także tekst nadesłany do redakcji przez autorów związanych z Uniwersytetem Ekonomicznym w Bratysławie, dotyczący zmian we wzorcach lokalizacji zagranicznych inwestycji bezpośrednich w Ameryce Łacińskiej i na Karaibach.

Drugą grupę tekstów stanowią teksty okolicznościowe nawiązujące bezpośrednio do różnych aspektów działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej podejmowanej przez panią profesor Mirosławę Czerny w ciągu ostatniego pięćdziesięciolecia. Przygotowali je Gerd Kohlhepp z Uniwersytetu w Tybindze (Niemcy), Virginia Santana Juárez z Wydziału Geografii oraz Guadalupe Hoyos Castillo z Wydziału Planowania Miejskiego i Regionalnego Autonomicznego Uniwersytetu Stanu Meksyk, Hildegardo Córdova Aguilar z Papieskiego Uniwersytetu Katolickiego w Limie (Peru), Carmen García Martínez i Francisco Cebrián Abellán z Uniwersytetu Castilla La Mancha (Hiszpania), Katarzyna Gołuchowska Dunin-Borkowska, Ciro Alfonso Serna Mendoza i Diana Sofia Serna Mendoza z Uniwersytetu w Manizales (Kolumbia), William Fernando Alfonso Piña, Jerzy Makowski współpracujący od 50 lat z panią profesor i Barbara Jaczewska, magistrantka profesor Czerny z pierwszego rocznika studiów magisterskich na kierunku: gospodarka przestrzenna.

W tomie są też załączniki: spis publikacji Jubilatki oraz wykaz prac doktorskich napisanych pod kierunkiem profesor Czerny, które opracował Wojciech Doroszewicz.

Wszystkim autorom serdecznie dziękujemy.

Jubilatce gratulujemy dotychczasowych osiągnięć i życzymy sukcesów w kolejnych przedsięwzięciach naukowych i dydaktycznych oraz nieograniczonych możliwości realizacji pasji, jakimi są studia terenowe, podróże i fotografowanie.

Maria Skoczek
Bogumiła Lisocka-Jaegermann